Energi- og miljøkomiteen 2.11.2022

HØRINGSINNSPILL TIL PROP. 1 S (2022-2023), ENERGI- OG MILJØKOMITEEN

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med bachelor, master og høyere grad. Vi har over 100 000 medlemmer fordelt på alle sektorer i arbeidslivet.

En stor andel av NITOs medlemmer arbeider i petroleumsnæringen og kraftforsyningen, samt innen industrier og bransjer som er avhengig av god tilgang på kraft. Våre medlemmer er sentrale i å utvikle, drifte og vedlikeholde de nye grønne verdikjedene innen blant annet havvind, hydrogen, CCS og batterier. Samtidig vil medlemmene fortsatt være helt sentrale i petroleumsnæringen og kraftforsyningen basert på vannkraft.

NITO er bekymret for at de foreslåtte kuttene på forskning og utvikling innen energi- og petroleumsområdet vil få langsiktige konsekvenser for kompetanse- og teknologiutvikling.

Det er viktig å øke tempoet i utbyggingen av ny kraft. Det er derfor positivt at energimyndighetene foreslås styrket med til sammen 165 millioner kroner. Dette vil blant annet kunne gi raskere saksbehandling og er i tråd med tidligere innspill fra NITO. Langskip får også betydelige midler for videreføring, som er viktig for å kunne holde en stram tidsplan fram mot oppstart.

Positive elementer, men totalt sett for lave ambisjoner innen energieffektivisering

Vi er positive til at forslaget til statsbudsjett inneholder konkrete tiltak for energieffektivisering, som f.eks. støtte gjennom Enova og Husbanken, samt at strømstøttetiltak rettet mot bedrifter i stor grad handler om energieffektivisering. Tiltakene er en god start for mer energiøkonomisering i Norge. Det er videreført et mål om minst 10 TWh besparelse i bygg innen 2030, målt fra 2015-nivå. NITO mener imidlertid at dette målet er for lite ambisiøst, gitt dagens situasjon. NVE mener at det finnes minst 13 TWh energibesparelser som er lønnsomme allerede i dag.

Energien vi ikke bruker er den energien som sparer klima og natur aller best, og vi skulle gjerne sett ytterligere ambisjoner både i mål og i tiltak. Kraftfulle tiltak på energieffektivisering blir svært viktig i tiden som kommer.

Kritisk til fjerning av Klimasats kommuner og fylkeskommuner

Regjeringen beskriver Klimasats godt i Programkategori 12.20 Klima, naturmangold og forureining:

> «Ordninga har vore velykka og har bidrege til å fremje klimatiltak i kommunar, fylkeskommunar og Longyearbyen lokalstyre ved å støtte prosjekt som medverkar til reduksjon i utslepp av klimagassar og omstilling til lågutseppssamfunnet»

En vellykket klimasatsing som er lokalt forankret og basert på lokal endringsvilje bør fremmes, ikke stanses, i en tid der vi skal gjennom et omfattende grønt skifte både lokalt, nasjonalt og internasjonalt".

Nei til kutt på 20 millioner til miljøovervåkning gjennom Miljødata

Det er ikke bare klimaet som er under press, men også miljø og natur. Miljøovervåkingen vi driver med i Norge gir oss en god oversikt over tilstanden i norsk natur og miljø. Takket være lange tidsserier og jevnlig overvåking over tid kan vi si mye om hvordan det står til og hvor vi trenger å gjøre tiltak. Kutt i bevilgningen gjør at dette arbeidet sannsynligvis svekkes.

Skeptisk til "høyprisbidrag" på vind- og vannkraft (Prop. 1 LS 2022–2023 Skatter, avgifter og toll s-106-114)

Det grønne skiftet er i stor grad et energi-skifte. Hvis klimamålene vi har forpliktet oss til skal nås, vil behovet for elektrisk kraft øke kraftig framover.

Dersom økt etterspørsel ikke møter en tilsvarende vekst i produksjon, vil kraftprisene stige. God tilgang på rimelig og ren energi er en forutsetning for å gjøre grønne løsninger konkurransedyktige for forbrukere, og for å opprettholde og videreutvikle norsk industri og næringsliv.

Vi frykter at høyprisbidraget vil bremse utviklingen og utnyttelsen av eksisterende kraftverk, og utsette eller stanse etablering av ny kraftproduksjon. Svært høy marginalskatt på fornybar energiproduksjon når prisen overstiger 70 øre/kWh, gjør det mindre lønnsomt for kraftprodusentene å spare på vannet til kraften trengs som aller mest, som er sammenfallende med da kraftprisen er høyest. Relativt kostbare tilbudsøkende tiltak, som pumpekraftverk og effektutvidelser, risikerer å ikke bli økonomisk gjennomførbare uten de pristoppene prosjektene avhenger av.

Kritisk til gulv i CO2-kompensasjonsordningen

Ifølge regjeringen vil innføring av et kvotegulv i CO2-kompensasjonsordningen bidra til bærekraft i ordningen på lengre sikt. NITO frykter at innføringen derimot vil svekke bærekraftig utvikling gjennom karbonlekkasje og økte utslipp globalt.

Regjeringen forpliktet seg i Hurdalsplattformen å videreføre og styrke CO2-kompensasjonsordningen for å sikre industriens konkurranseevne og hindre karbonlekkasje. I budsjettet foreslår regjeringen imidlertid å svekke ordningen gjennom et kvoteprisgulv, som innebærer at industrien kun får støtte for den delen av kvoteprisen som overstiger 200 kroner. Endringen kan svekke investeringer og true arbeidsplasser i industrien på lengre sikt.

Globalt konkurranseutsatt industri kan ikke velte sine særnorske eller særeuropeiske kostnader over på sine kunder. Økt kvotepris fører til høyere kraftpris for bedriftene og dermed større fare for at bedriftene utkonkurreres av bedrifter fra land uten CO2-prising, at de ikke satser videre i Norge eller ikke etablerer seg her. NITO frykter at en svekking av CO2-kompensasjonsordningen vil føre til karbonlekkasje.

Vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær